

Vă numesc prietenii mei (I): Dumnezeu are prieteni?

Dumnezeu i-a căutat mereu
intens pe oameni, oferindu-le să
trăiască în comuniune cu El.
Nici slăbiciunea umană, nici
praful drumului nu l-au făcut
să-și schimbe părerea. A ne lăsa
îmbrățișați de această Iubire
necondiționată ne umple de
lumină și forță pentru a-l oferi
pe Dumnezeu celorlalți.

12.04.2021

O întrebare frecventă, pe care o găsim cu siguranță printre mesajele telefonului nostru mobil, este următoarea: Unde ești? Noi am pus-o, poate, prietenilor noștri și rudelor noastre apropiate pentru a le căuta compania, chiar la distanță; sau pur și simplu pentru a-i aduce imaginației noastre într-un mod mai concret. Unde ești? Ce faci? Totul este bine? Este de asemenea și una dintre primele pe care Dumnezeu le adresează omului, atunci când el „se plimba în grădină în adierea zilei” (Gn 3, 8-9). Creatorul, chiar de la începutul timpurilor, voia să meargă cu Adam și Eva: am putea gândi, cu o oarecare îndrăzneală, că Dumnezeu le căuta prietenia, acum pe a noastră, pentru a-și vedea creația deplin realizată. O noutate care nu a încetat să crească.

Această idee nu este într-un totu nouă pentru noi. Ea nu a trezit mai puțin un mare număr de îndoieli în istoria

gândirii umane. De fapt, la un moment în care aceasta a cunoscut cea mai mare splendoare a sa, imposibilitatea pentru ființa umană de a fi prietena lui Dumnezeu a fost acceptată cu resemnare. Motivul era prea marea diferență, disproporția absolută între Dumnezeu și om [1]. În cel mai bun dintre cazuri, se putea avea în vedere un raport de supunere la care am putea ajunge de departe prin intermediul unor rituri sau anumitor cunoștințe. Dar un raport de prietenie ar fi de neimaginat.

Evanghelia prezintă în numeroase reprize relația noastră cu Dumnezeu în termeni de prietenie. Cartea Exodului nu lasă nicio îndoială:

„Domnul vorbea cu Moise față către față, cum vorbește un om cu altul” (Ex 33, 11). În cartea Cântarea cântărilor, expresie poetică a relației între Dumnezeu și sufletul pe care îl caută, acesta din urmă este numit în

mod constant „prietenul meu” (Cf, Ct 1, 15 și în alte locuri). Și Cartea Înțelepciunii semnalează că Dumnezeu „se transmite sufletelor sfinte, pentru a face din ele profeți și prieteni ai lui Dumnezeu” (Îț 7, 27). Este important de subliniat că, în toate cazurile, inițiativa îi revine lui Dumnezeu. Alianța pe care a stabilit-o cu creatura sa nu este simetrică, ca un contract între egali, ci mai degrabă asimetrică. O posibilitate deconcertantă ne-a fost acordată, cea de a stabili raporturi personale cu creatorul nostru.

Manifestarea de prietenie pe care ne-o oferă Dumnezeu și comunicarea noutății sale s-au succedat de-a lungul istoriei mântuirii. Tot ce ne-a spus Dumnezeu prin intermediul alianței se luminează definitiv datorită vieții pe acest pământ a

Fiului lui Dumnezeu. „Dumnezeu ne iubește nu numai ca pe creaturi, ci ca pe niște copii cărora, în Cristos, ne oferă o veritabilă prietenie” [2].

Întreaga viață a lui Isus este o invitație la prietenie cu Tatăl său. Ultima Cină este un moment dintre cele mai intense pe care Isus le folosește pentru a ne oferi această veste bună. În Cenacol, prin toate gesturile sale, își deschide inima pentru a-și conduce discipolii, și pe noi cu ei, la adevărata prietenie cu Dumnezeu.

De la praf la viață

Evanghelia după sfântul Ioan comportă două părți destul de clare: prima se centrează pe predicarea și miracolele lui Cristos; a doua pe pătimirea sa, moartea și învierea sa. Puntea care le leagă este versetul următor care introduce, simplu, în Cenacol: „Înainte sărbătorii Paștelui, știind că a venit timpul

pentru el să treacă din această lume la Tatăl său, Isus, iubindu-i pe ai săi care erau în lume, îi iubea până la capăt” (In 13, 1). Acolo se găseau Petru și Ioan, Toma și Filip, cei doisprezece împreună, fiecare sprijinit într-un cot, după obiceiurile epocii. La vederea evenimentelor prezentate, masa avea probabil trei laturi, în formă de U, Isus se găsea aproape de capăt, în locul de onoare, se ridică în picioare pentru a realiza un gest pe care mama sa îl făcea poate deseori în privința lui: el ia un prosop pe care și-l leagă la brâu, pentru a îndepărta praful de pe picioarele prietenilor săi.

Imaginea prafului este prezentă chiar de la începutul Sfintei Evanghelii. Povestea creației ne spune că „Domnul Dumnezeu l-a modelat pe om cu praful luat din sol” (Gn 2, 7). Apoi, pentru ca el să înceteze de a mai fi ceva inanimat și mort, incapabil de a intra în relație

cu altul, Dumnezeu „i-a insuflat în nări suflul vieții, iar omul a devenit o ființă vie” (Gn 2, 7). Din acest moment, omul experimentează o tensiune rezultând din compoziția sa de praf și spirit, o tensiune între limitele sale funciare și dorințele sale infinite. Însă, Dumnezeu este mai puternic decât slăbiciunea noastră și decât toate trădările noastre.

Acum, în Cenacol, praful omului se ridică la suprafață. Isus se apleacă asupra prafului lipit de picioarele prietenilor săi, pentru a-i recrea, restabilindu-le relația cu Tatăl. Isus ne spală picioarele și, divinizând praful din care am fost frământați, ne face cadou prietenia intimă pe care o are cu Tatăl său. În mijlocul emoției care îl stăpânește, sub privirea atentă a tuturor discipolilor săi, El zice: „Eu vă numesc prietenii mei, căci tot ceea ce am auzit de la Tatăl meu v-am făcut cunoscut vouă” (In 15, 15). Dumnezeu vrea să

împartă totul cu noi. Isus împarte cu noi viața sa, capacitatea sa de a iubi, de a ierta, de a fi prieten până la capăt.

Noi toți am experimentat până în punctul în care ne-au transformat relațiile de prietenie. Noi nu am fi poate aceiași, dacă nu am fi întâlnit aceste relații în viața noastră. Faptul de a fi prietenii lui Dumnezeu transformă de asemenea modul nostru de a fi prietenii celor care ne înconjoară. După exemplu lui Cristos, noi vom putea spăla picioarele tuturor, să ne așezăm la masa cuiva capabil să ne trădeze, să ne oferim afecțiunea cuiva care nu ne înțelege sau ne respinge prietenia. Misia unui creștin în mijlocul lumii este desigur să „se deschidă ca un evantai” [3] lumii întregi, pentru că Dumnezeu continuă să comunice un suflu de viață în praful din care noi suntem frământați și intervine în

toate aceste relații trimițându-ne lumina sa.

A ne lăsa conduși la comuniune

Am văzut că prietenia pe care ne-o oferă Isus-Cristos este o marcă necondiționată a încrederii pe care Dumnezeu ne-o acordă și care nu sfârșește niciodată. Douăzeci de secole mai târziu, în viața noastră cotidiană, Cristos ne vorbește de tot ceea ce știe despre Tatăl pentru a continua să ne atragă la prietenia sa. Totuși, neabandonându-ne niciodată, aceasta nu va fi decât o parte, fiindcă „noi răspundem la această prietenie unindu-ne voința cu a sa” [4].

Adevărații prieteni trăiesc în comuniune: în adâncul inimilor lor, ei au aceleași dorințe, ei își doresc fericire unul altuia, adesea cuvintele nu le sunt necesare ca să se înțeleagă. S-a spus chiar că să râzi de aceleași lucruri este una dintre cele mai bune dovezi ale unei intimități

împărtășite. În cazul lui Dumnezeu, această comuniune nu constă în efortul epuizant de a satisface condițiile unora, acest lucru nu se întâmplă între prieteni, ci mai degrabă a fi unul cu celălalt, a-și ține reciproc companie.

Un exemplu bun este cel al sfântului Ioan, al patrulea evanghelist care i-a permis lui Isus să se apropie de el și să-i spele picioarele pentru a se sprijini de el apoi în timpul Cinei și până la urmă, poate fără să înțeleagă întru totul ceea ce era pe cale să se întâmple, nu s-a despărțit de cel mai bun prieten al său, rămânând alături de el în timpul celor mai mari suferințe. Discipolul pe care Isus îl iubea s-a lăsat transformat de El și, astfel, încet-încet, Dumnezeu a îndepărtat praful din inima sa: „În această comuniune de voințe se realizează răscumpărarea noastră: a fi prietenul lui Isus, a deveni prietenul lui Dumnezeu. Cu cât mai

mult îl iubim pe Dumnezeu cu atât mai mult îl cunoaștem, cu cât mai mult crește adevărata noastră libertate, cu atât mai mult crește bucuria de a fi răscumpărați” [5].

Cu ocazia Ultimei Cine, Isus ne arată că secretul prieteniei constă în a rămâne cu El: „După cum mlădița nu poate avea rod prin ea însăși dacă nu rămâne pe viță, la fel nici voi, dacă nu rămâneți în mine” (In 15,4). Isus vrea să iubească prin intermediul nostru. Fără El, noi nu putem fi prieteni până la capăt. „În zadar iubești mult, nu vei iubi niciodată destul”, subliniază sfântul Josemaría pentru a adăuga îndată după aceea: „Dacă îl vei iubi pe Domnul, nu va exista nicio singură creatură care să nu poată găsi refugiu în inima ta” [6].

„Unde ești așadar?” Prin aceste cuvinte Dumnezeu s-a adresat omului, atunci când se plimba în mijlocul creației înfloritoare ieșite

din mâinile sale. Și în zilele noastre,
El vrea să intre în dialog cu noi.
Nimeni, înțelegând aici și cea mai
strălucită dintre persoane, nu și-ar
putea imagina un Dumnezeu care ne
cere compania, ne cerșește prietenia
până într-atât încât să se lase astfel
bătut în cuie pe o cruce pentru a nu
ne închide niciodată brațele sale.
Intrați în această nebunie de iubire,
ne vom simți și noi împinși să le
deschidem pe ale noastre, fără
condiții, tuturor celor ce ne
înconjoară. Ne vom întreba reciproc:
Unde ești așadar? Totul merge bine?
Prin intermediul acestei prietenii,
putem reda creației frumusețea.

***Giulio Maspero și Andrés
Cárdenas***

Photo: Alex Bertha, on Unsplash

[1] Cf. Aristotel, *Ética nicomahica*, 1159a, 4-5.

[2] F. Ocáriz, Scrisoarea pastorală, 1-noiembrie-2019, nr. 2.

[3] Cf. Sfântul Josemaría, *Brazdă*, nr. 193.

[4] F. Ocáriz, Scrisoarea pastorală, 1-noiembrie-2019, nr. 2

[5] Joseph Ratzinger, Omilia din Liturghia «pro eligendo romano pontifice», 18-aprilie-2005.

[6] Sf. Josemaría, *Calea Crucii*, stațiunea a VIII-a, nr. 5.

.....